

Μπορίσπολ Αντώνιος: "Εμφανίσθηκαν «μαύροι» καταχωρητές Ναών"

Συνέντευξη στην ειδησεογραφική πύλη «Vesti Ukraina» παραχώρησε ο Πρωτοσύγκελλος της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Μπορίσπολ και Μπροβάρυ κ. Αντώνιος σχετικά με την κατάσταση στην Ουκρανία μετά την χορήγηση της Αυτοκεφαλίας.

Διαβάστε παρακάτω την σχετική συνέντευξη.

Τί έχει αλλάξει για την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία από τη στιγμή της δημιουργίας της «εν Ουκρανία Ορθοδόξου Εκκλησίας»;

Από ιεροκανονικής απόψεως δεν έχει αλλάξει τίποτε. Όποιες προσπάθειες και να καταβάλλονταν προς νομιμοποίηση του σχίσματος, παραμένει σχίσμα αυτό.

Κάτι το οποίο επιβεβαιώνεται και από τη θέση των άλλων κατά τόπους Εκκλησιών, οι οποίες δεν αναγνώρισαν την ούτως λεγόμενη ΟΕΟ ως κανονική Εκκλησία.

Από πρακτικής απόψεως, αναμφίβολα επηρεασθήκαμε δυστυχώς πολύ αρνητικά. Άλλωστε κατόπιν πρωτοβουλίας και υποστηρίξεως των απελθουσών αρχών η ούτως λεγόμενη ΟΕΟ εξαπέλυσε τη μεγάλων διαστάσεων επίθεση καταλήψεων στην καθ' ήμάς Εκκλησία με αποτέλεσμα την άμεση βίαιη κατάληψη των 100 και πλέον Ιερών Ναών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, χωρίς μάλιστα να αναφέρω τα από τις τοπικές αρχές πολλαπλά κρούσματα παρανόμων επανακαταχωρήσεων των κοινοτήτων μας ως υπαγομένων στη δικαιοδοσία των σχισματικών.

Έχει περάσει ένα εξάμηνο από την υπογραφή του Τόμου Αυτοκεφαλίας. Παραμένει η ένταση;

Εμφανίσθηκε το φαινόμενο των «μαύρων» καταχωρητών. Πρόκειται για ειδικούς, οι οποίοι, υπηρετώντας στις δομές των τοπικών αρχών των περιφερειών, με βάση πλαστά και νόθα έγγραφα επανακαταχωρούν τις κοινότητές μας ως υπαγόμενες στη δικαιοδοσία της ΟΕΟ.

Νέες εστίες αντιπαραθέσεως αναδεικνύονται κατά διαστήματα σε διάφορες περιοχές... Από την άλλη, να σημειωθεί ότι και οι σχισματικοί αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα.

Η τεχνητώς «ραμμένη» από διάφορους οργανισμούς και ομάδες επιρροής δομή αυτών δεν άντεξε τη δοκιμασία του χρόνου.

Έχουν ήδη διαιρεθεί σε «Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία του Πατριαρχείου Κιέβου» και την έν Ουκρανία Ορθόδοξη Εκκλησία.

Έχουν φθάσει μέχρι τις αμοιβαίες καταλήψεις των Ναών. Καμία ένωση της Ορθοδοξίας στην Ουκρανία επιτεύχθηκε μετά την έκδοση του Τόμου.

Τουναντίον, το σχίσμα μάλιστα εμβαθύνθηκε. Κάποτε προειδοποιήσαμε σχετικά τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο, αλλά ωστόσο αποφάσισε να προβεί στη νομιμοποίηση των σχισματικών.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο επιμένει στο αποκλειστικό δικαίωμά του να χορηγεί αυτοκεφαλίες, ισχυριζόμενο ότι η Εκκλησία της Ουκρανίας υπάγεται στη δικαιοδοσία του...

Εάν το δικαίωμά του της μονομερούς χορηγήσεως του αυτοκεφάλου ήταν αναμφίβολο και ιεροκανονικό, όλες οι Ορθόδοξες Εκκλησίες από καιρό θα είχαν αναγνωρίσει την επί της Ουκρανίας απόφαση της εκκλησιαστικής Ιστανμπούλ.

Όσο δε αφορά τη δικαιοδοσία πρέπει να επισημάνω ότι το 1872 στο Κίεβο κυκλοφόρησε μια συλλογή κειμένων σχετικά με την παραχώρηση της Ιεράς Μητροπόλεως Κιέβου στο Πατριαρχείο Μόσχας.

Εκείνη την εποχή δεν υπήρχαν αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα της παραχωρήσεως αυτής και το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως δεν προέβαλε αξιώσεις, γι' αυτό μπορούμε να πούμε με παρησία ότι τα κείμενα ήταν αυστηρώς επιστημονικά χωρίς μάλιστα να δέχονται επιρροές από κανένα πολιτικό δόγμα.

Η ανάλυση των προαναφερθέντων κειμένων καταδεικνύει σαφέστατα ότι η Ιερά Μητρόπολη Κιέβου παραχωρήθηκε πλήρως στη δικαιοδοσία της Ρωσικής Εκκλησίας το 1686 και έκτοτε αποτελεί κανονικό έδαφος της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Το αδιάσειστο επιχείρημα είναι το γεγονός ότι επί τριακόσια και πλέον χρόνια η αντίστοιχη κατάσταση των πραγμάτων γινόταν αποδεκτή καθολικά: από τα Πατριαρχεία Κωνσταντινουπόλεως και Μόσχας, από άλλες κατά τόπους Εκκλησίες, από τις αρχές της Ρωσικής Αυτοκρατορίας και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ακριβώς γι' αυτό η άρση της ισχύος της αποφάσεως του 1686 από το Φανάρι δεν αποτελεί αποκατάσταση της «ιστορικής αλήθειας», αλλά μια τυπική κατάληψη.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης δήλωσε ότι οι νέες γεωπολιτικές συνθήκες «κατέστησαν την παρουσία του Πατριαρχείου Μόσχας στην Ουκρανία ανεπιθύμητη». Πώς σχολιάζετε αυτά;

Οι συγκεκριμένες δυνάμεις υποσχέθηκαν προφανώς στον Πατριάρχη, ότι σε περίπτωση εάν ριχνόταν σε μια τυχοδιωκτική περιπέτεια στην Ουκρανία, όλα θα λύνονταν πολύ σύντομα.

Οι αρχές θα βοηθούσαν να βάλουν την Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία μέσα στην «ΟΕΟ» και τότε ο επικεφαλής του Φαναρίου θα αναδεικνυόταν ενοποιός της Ουκρανικής Ορθοδοξίας.

Έν τούτοις δεν έγιναν αυτά. Είναι προφανές ότι αυτή τη στιγμή η Κωνσταντινούπολη αγωνίζεται δημοσίως να δικαιολογήσει την παρέμβασή της στο Ουκρανικό εκκλησιαστικό, η οποία είχε πολύ λυπηρή έκβαση και μάλιστα την επιδείνωση του σχίσματος στη χώρα μας.

Και τι σημαίνει η φράση «κατέστησαν...ανεπιθύμητη» την παρουσία της Εκκλησίας μας; Μήπως σημαίνει ότι οι εκατομμύρια πιστοί μας είναι «ανεπιθύμητοι» στην πατρίδα τους;

Ή μήπως βλάπτουν τον εαυτό τους; Κατά τη γνώμη μου, ο Πατριάρχης τα είπε χωρίς να τα σκεφθεί καλά-καλά, διότι μια τέτοια διατύπωση αποτελεί ανοησία.

Υπήρχαν πολλές συζητήσεις σχετικά με την προσπάθεια συνδέσεως του εκκλησιαστικού με την πολιτική και μάλιστα για την άμεση σχέση μεταξύ τους, διότι προ και μετά την υπογραφή του τόμου σε σχετικές δηλώσεις προχωρούσαν τόσο ο Πρόεδρος της Ουκρανίας όσο και της Ρωσίας. Ποιες είναι οι πολιτικές διαστάσεις του ζητήματος;

Συνεχύθησαν σε αυτό τα παγκόσμια και τα τοπικά πολιτικά συμφέροντα. Για να είμαι σύντομος, η «πυρκαγιά» του τόμου αναφλεγόταν έν πολλοίς από τις εκλογικές σκοπιμότητες των απελθουσών αρχών.

«Εκλογομάγειρες» τινες είχαν την εντύπωση ότι με το εκκλησιαστικό θα εδύνατο κανείς να συγκαλύψει προβλήματα στον κοινωνικό και τον οικονομικό τομέα της χώρας για να εξασφαλισθεί η επανεκλογή του παραγγελιοδότη για δεύτερη συνεχόμενη θητεία. Και όμως έσφαλαν σφόδρα.

Μόλις οι προηγούμενες αρχές παραδόθηκαν στη λήθη, αμέσως το ζήτημα του τόμου και της αυτοκεφαλίας περιήλθε σε δεύτερη μοίρα.

Δεν ενδιαφέρεται η κοινωνία για το θέμα αυτό. Πολύ περισσότερο τους ανθρώπους τους ανησυχούν τα προβλήματα επιτεύξεως της ειρήνης, της αποκατάστασής της οικονομίας και του συνήθους τρόπου ζωής.

Τούτο για πολλοστή φορά υποδεικνύει ότι τα του Τόμου διογκώθηκαν τεχνηέντως προς εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων εκλογικών σκοπιμοτήτων.

Πώς οι πιστοί βλέπουν την κατάσταση που οφείλεται στο σχίσμα;

Για όλους μας είναι η επώδυνη πληγή, η οποία αιμορραγεί εδώ και σχεδόν 30 χρόνια.

Πολύ θέλουμε την επίλυση του εν λόγω προβλήματος, αλλά όχι με τη βία, την πίεση, τους ξυλοδαρμούς και τον εξευτελισμό των πιστών μας, αλλά με βάση το σεβασμό και την προθυμία να γίνουν τα πραγματικά βήματα προς τη συμφιλίωση.

Το πρώτο βήμα θα πρέπει να είναι η επιστροφή των κατειλημμένων Ναών στην Εκκλησία μας.

Είναι ένα θέμα αρχής, και πίσω από αυτό ευρίσκονται οι μοίρες των απλών ανθρώπων, οι οποίοι εν ριπή οφθαλμού πετάχθηκαν στο δρόμο, έξω από τους Ναούς τους.

Η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία δεχόταν κατηγορίες εξαιτίας των αντιουκρανικών θέσεών της. Τι έχει να πείτε επ'αυτού;

Δεν έχουμε να αποδείξουμε τίποτε και σε κανένα. Η ίδια η δράση μας υποδεικνύει ότι είμαστε Εκκλησία του λαού μας.

Σε αντίθεση με τους πολιτικούς δεν διαιρούμε τους Ουκρανούς σε «σωστούς» και «μη σωστούς».

Και τούτο μας επιτρέπει, χωρίς να πτοηθούμε και χωρίς να απολογηθούμε ενώπιον κανενός, ταυτόχρονα να επισκευάζουμε το στρατιωτικό νοσοκομείο στο Ζαπορόζιε για τις ανάγκες των τραυματιών στρατιωτών και να προσφέρουμε την ανθρωπιστική βοήθεια στο Ντονμπάς, στους απλούς ανθρώπους οι οποίοι πάσχουν από τις συνέπειες της σχετικής αντιπαραθέσεως.

Οι συκοφαντίες βασίζονται στις ψευδείς ειδήσεις. Βρεθήκαμε πολλές φορές αντιμέτωποι με πληροφορίες ότι έχουμε δήθεν αποθηκευμένα όπλα και καλούσαμε σε ανατροπή του καθεστώτος, αρνούμενοι να τελούμε εκκλησιαστικές κηδείες των στρατιωτών της Αντιτρομοκρατικής Επιχειρήσεως.

Και όμως κάθε φορά, καθώς η πλευρά μας ζητούσε να παρουσιασθούν κάποια συγκεκριμένα στοιχεία που αφορούσαν τις σχετικές κατηγορίες, οι αντίπαλοί μας ξαφνικά σιωπούσαν απότομα.

Δυστυχώς, κατά της Εκκλησίας μας εξαπολύθηκε μια ισχυρή πληροφοριακή εκστρατεία, η οποία υποστηριζόταν από τις ανώτατες αρχές της χώρας.

Ευνόητο είναι ότι με όλα αυτά είναι δύσκολο να αλλάξουμε κάτι. Εν τούτοις, συνεχίζουμε να υπηρετούμε τίμια τους ανθρώπους και την πατρίδα μας, γνωρίζοντας ότι αργά ή γρήγορα θα πρυτανεύσει η δικαιοσύνη.

Παραεμπιπτόντως, θα ήθελα στην παρούσα συνάφεια να αναφέρω μια ενδιαφέρουσα ιστορική πτυχή.

Τον 18 αιώνα με την Πολωνία να ελέγχει μέρος των σημερινών Ουκρανικών εδαφών επίσης ασκείτο πίεση στην Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία πίεση οφειλόταν τόσο σε θρησκευτικούς, όσο και σε αμιγώς πολιτικούς λόγους.

Πώς πραγματοποιείτο; Με παρόμοιες μεθόδους. Οι Ορθόδοξοι μας κληρικοί στιγματίζονταν ως Τούρκοι κατάσκοποι, διότι η Εκκλησία μας τότε υπαγόταν στον Κωνσταντινουπόλεως, ο οποίος είχε την έδρα του στην Ιστανμπούλ.

Δεν σας κάνει εντύπωση ότι η κατάσταση θυμίζει πάρα πολύ εκείνα τα οποία προσάπτουν στην Εκκλησία μας μόλις προ ενός έτους;

Έχετε επαφές με την ηγεσία της εν Ουκρανία Ορθοδόξου Εκκλησίας;

Επαφές δεν έχουμε, διότι κάθε επαφή προϋποθέτει εμπιστοσύνη.

Μα, πώς μπορούμε να έχουμε εμπιστοσύνη στην άλλη πλευρά, εάν μέχρι σήμερα συνεχίζονται οι καταλήψεις των Ναών μας και οι καταπιέσεις κατά των πιστών μας;

Είναι δυνατόν να συζητήσουμε ομαλά κάτι, όπως λέει ο λόγος, «με το πιστόλι στον κρόταφο»;

Τί θέλετε να πείτε στους πιστούς, οι οποίοι ακολούθησαν τη νέα εκκλησία;

Θα ήθελα να τους παρακαλέσω να μελετήσουν την κατάσταση μέσα από το πρίσμα του Ευαγγελίου.

Εκεί λέγεται σαφώς ότι το καλό δένδρο αδυνατεί να φέρει κακούς καρπούς.

Είναι δυνατό να οικοδομηθεί μια αληθινή Εκκλησία με την απάτη, τη βία και την καταστολή κατά των άλλων;

Μα πώς είναι δυνατό να προσεύχεται κανείς στο Θεό σε κατειλημμένο Ναό;

Πώς δύναται κανείς να κηρύττει αγάπη, ενώ την ίδια στιγμή ο ίδιος διώχνει και ταπεινώνει τους άλλους;

Εάν αυτές οι δύο ερωτήσεις απαντηθούν τίμια, πολλά πράγματα αμέσως θα ομαλοποιηθούν.

Υπάρχει ελπίδα ότι με την εκλογή του Ζελένσκι θα βελτιωθούν οι σχέσεις μεταξύ της Πολιτείας και της Εκκλησίας;

Δεν αναμένουμε προκρίσεις από τις αρχές. Για μας σημαντικό είναι να σέβονται οι νόμοι, που εγγυώνται τον χωρισμό Πολιτείας και Εκκλησίας καθώς και να σέβονται τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα στην ελευθερία της συνειδήσεως.

Εάν ο νέος πρόεδρος είναι σε θέση να τα εξασφαλίσει, η κατάσταση θα βελτιωθεί σύντομα μόνη της.

Ποια έκβαση μπορεί να έχουν οι καταλήψεις Ναών και οι καταπατήσεις των δικαιωμάτων των πιστών;

Το ελατήριο δεν συμπίεζεται επ' αόριστον. Είθε ο Θεός να συνετίσει τους συγκεκριμένους ανθρώπους να μην προκαλούν καταστάσεις οι οποίες θα αναφλέξουν τη φωτιά μιας χειρότερης αντιπαραθέσεως.

Ελπίζουμε ότι αυτοί οι νόμοι θα σέβονται τώρα πάλι και αυτό θα χαλαρώσει την ένταση στο θρησκευτικό τομέα.

Θα πρέπει οι νέες αρχές να εξετάζουν το ζήτημα καταλήψεων των Ναών;

Κάθε αρχή εκλέγεται από το λαό, ο οποίος ενδιαφέρεται για τον σεβασμό των δικαιωμάτων του απαρέγκλιτα.

Ελπίζουμε ότι οι νέες αρχές, όπως είπα και προηγουμένως, θα επαναφέρουν την εφαρμογή του

νόμου στον τομέα σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας και θα θέσουν τέρμα στις καταλήψεις Ναών, που υπονομεύουν τη σταθερότητα του κράτους και της κοινωνίας μας.

Θετικά μηνύματα είναι αισθητά και τώρα. Ο Θεός να δώσει να αυξάνονται ακόμη περισσότερο.

Συμφωνείτε ότι είναι παράξενο άλλωστε σε μια χώρα, η οποία αγωνίζεται να ενταχθεί στην Ευρώπη, να συνεχίζονται οι παραβιάσεις των αρχών και των ελευθεριών, επί των οποίων αιώνες πλέον ερείδεται η Ευρωπαϊκή δημοκρατία;

Είμαι πεπεισμένος ότι οι νέες αρχές δεν θα επιτρέψουν αυτά.

Ποια είναι η «κανονική» λύση του Ουκρανικού εκκλησιαστικού;

Είναι πασίγνωστη. Η αμαρτία του σχίσματος είναι μια φοβερή αμαρτία, η οποία αποπλύνεται μόνο με τη μετάνοια.

Άλλωστε αυτά τα χρόνια στην Εκκλησία μας επανήλθαν πολλοί άνθρωποι, οι οποίοι είχαν προσχωρήσει παλαιότερα στο σχίσμα και, ας πούμε ευγενικά, ήταν κληρικοί εκεί.

Τώρα είναι ολοκληρωμένα μέλη της Εκκλησίας μας και διακονούν σε διάφορα επίπεδα, έχοντας ακόμη και τον τρίτο βαθμό της ιεροσύνης.

Ωστε δεν είναι ανάγκη να εφευρίσκουμε κάτι καινούργιο στο ζήτημα αυτό.

Υπάρχει η δυνατότητα και οι προοπτικές συγκλήσεως της Πανορθόδοξου Συνόδου;

Η πλειοψηφία των Ορθόδοξων Εκκλησιών τάχθηκε υπέρ μιας τέτοιας συνελεύσεως.

Ευνόητο είναι ότι το ζήτημα δεν είναι καθόλου απλό και απαιτεί προσεκτικό συντονισμό.

Ας ελπίσουμε ότι στο εγγύτερο μέλλον θα εκπεμφθούν εύληπτα μηνύματα σχετικά με το ενδεχόμενο και τη μορφή διεξαγωγής μιας τέτοιας εκδηλώσεως.

Αυτή την κρίσιμη στιγμή για την Ορθόδοξη Εκκλησία ακούγονται μάλιστα φωνές για την ουνία, δηλαδή για τη «συγχώνευση» με την Ελληνόρρυθμη Καθολική Εκκλησία. Υφίσταται τέτοιο πρόβλημα;

Δυστυχώς, ναι. Σημειωτέον ότι στη διαδικασία λήψεως της αυτοκεφαλίας πολύ ενεργό ρόλο

διαδραμάτισαν πολιτικοί, οι οποίοι είναι ακόλουθοι της Ουκρανικής Ελληνόρρυθμης Καθολικής Εκκλησίας (ΟΕΚΕ).

Γιατί συνέβη αυτό; Η απάντηση ίσως ευρίσκεται στη συζήτηση του αρχιεπισκόπου Σβιατοσλάβ Σεβτσιούκ με την πρώην Πρέσβη των ΗΠΑ στην Ουκρανία Μαρία Γιοβάνοβιτς, κατά την οποία ο επικεφαλής της ΟΕΚΕ τόνισε ότι η δημιουργία της εν Ουκρανία Ορθοδόξου Εκκλησίας (ΟΕΟ) ήταν μόνο η πρώτη φάση.

Στη δεύτερη φάση η ΟΕΚΕ θα συνδιαλέγεται με την ΟΕΟ επί του θέματος της «αποκαταστάσεως» της «ενότητάς» τους (συγκεκριμένα: ο Σεβτσιούκ είπε ότι το επόμενο βήμα θα είναι «ο οικουμενικός διάλογος μεταξύ της ΟΕΚΕ και της ενωμένης Ουκρανικής Ορθοδοξίας στην κατεύθυνση επαναφοράς της αρχικής ενότητας αυτής της Εκκλησίας»).

Υπάρχει δυνατότητα οι μερικές κατά τόπους Εκκλησίες να επαναχειροτονήσουν τους ιεράρχες της ΟΕΟ;

Είναι ένα περίπλοκο ζήτημα. Έχετε δίκιο, οι σχισματικοί, τους οποίους αναγνώρισε το Οικουμενικό Πατριαρχείο, δεν έχουν έγκυρη ιεροσύνη και αρχιεροσύνη.

Στην αρχή του σχίσματος οι χειροτονίες επισκόπων τελέσθηκαν από τυχοδιώκτες, οι οποίοι ούτε καν δεύτερο βαθμό ιεροσύνης είχαν, αλλά αφού εξαπάτησαν τους πρώτους σχισματικούς τέλεσαν τις σε «επισκόπους» χειροτονίες τους, έχοντας μάλιστα και διάφορα ηθικά προβλήματα.

Και το ζήτημα εδώ δεν είναι τόσο εάν οι άλλες Εκκλησίες προχωρήσουν στις επαναχειροτονίες τους, αλλά κατά πόσο οι ίδιοι οι εκπρόσωποι της «ΟΕΟ» θα δέχονταν αυτό;

Διότι μια τέτοια κίνηση θα σημαίνει αποδοχή εκ μέρους τους ότι παλαιότερα δεν ήταν πραγματικοί κληρικοί και όλη η ιστορία τους, όπως και η ιστορία του οργανισμού τους, έχουν σάπια θεμέλια.

Πηγή: Εκκλησία της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/46183/>